

Skötselområde: Åmålsån

Åmålsåns fvf och Övre och Nedre Kalvens fvf har gått samman och bildat ett skötselområde för att gemensamt bevara och att förbättra det bestånd av flodkräfta (*Astacus astacus*) som finns i området. Skötselområdet är beläget i norra Dalsland, Åmåls kommun. Den gemensamma faktorn för dessa två fvf är att deras vatten mynnar via Åmålsån i Dalbosjön, Vänern. De två fvf delar på ett gemensamt vatten vilket medför att de mer eller mindre är beroende av varandra.

Närmast kända signalkräftbestånd

Rykten gör gällande att det förekommer signalkräftor vid sjön Eldan i Värmlands län, ca 8 km fågelvägen från sjön Ömmeln. Eldan tillhör dock ett annat avrinningsområde. Det största hotet mot området är att någon illegalt planterar ut signalkräftor.

Risken för spridning av kräftpest till skötselområdet

Illegal utplantering av signalkräftor utgör det absoluta hotet mot skötselområdet. Det finns inga möjligheter att signalkräftor på eget bevåg skall kunna ta sig in skötselområdet och därmed sprida kräftpest. Vid Nedre Kalven finns en badplats, kanotled samt kanotuthyrning, detta medför teoretiskt att smittat vatten kan följa med från andra vattensystem till Åmålsån.

Längs med hela Åmålsån förekommer regelbundet med bebyggelse vilket givetvis ökar risken för att någon illegalt planterar ut signalkräftor intill sitt hus eller båtplats. Därmed är det mycket viktigt med informationsspridningen.

Tänk på riskerna med kräftpestspridningen och effekterna på det framtida kräftfiske när ni rör er i fvf. Genom att torka båtar redskap och utrustning innan transport ökar chansen för ett bra kräftfiske i framtiden.

Målsättningen för skötselområdet Åmålsån är att:

- Hindra illegala utplanteringar av signalkräftor (*Pacifastacus leniusculus*)
- Hindra spridning av kräftpest (*Aphanomyces astaci*)
- Provfiska Åmålsån, Kalvensjöarna och Nygårdsbäcken
- Ha en stabil och tillfredsställande vattenkvalitet
- Ha en stabil vattenföring i de rinnande vattendragen
- Det finns tillräckligt med bon och gömslen
- Undvika överfiskning
- Bedriva minkjakt
- Återintroducera kräftor
- Informationsspridning om flodkräftor och spridning av kräftpest/signalkräftor
- Förbättra/Skapa ett kräftfiske

Delområde Åmålsåns fvof

Organisation och förvaltning

Åmålsåns Fvof bildades under mitten av 1980-talet. Det består av Åmåls kommun och två hemman med vardera en fiskerättsägare. Kräftorna -ingår inte i föreningens stadgar.

Åtgärder för hela fvof

- Informationsspridning, informationstavlor om kräftor och spridning av kräftpest
- Provfiska de sträckor som förr var kräftförande i Nygårdsbäcken.
- Provfiska olika sträckor av Åmålsån
- Säkerställa vattenföringen i Åmålsån och ev. Nygårdsbäcken
- Fortsatt minkjakt med inrapportering.
- Undersöka behovet av biotopvård.
- Återintroduktion i Åmålsån och ev. Nygårdsbäcken
- Undersök möjligheten till att säkerställa vattenföringen i Nygårdsbäcken

Åmålsån

Åmålsån är kraftigt påverkad av reglering, från Väneren och upp till Nedre Kalven finns fyra aktiva kraftstationer samt 3 tre övriga dammar. Ån har varit påverkad av reglering sedan 1600-talet, 1917 anlades första kraftstationen. Ån är mer eller mindre uppbyggd till vattenståndskanaler. Det betyder att det endast finns ett fåtal naturliga forsar kvar. Det finns inga torrsträckor i anslutning till kraftstationerna. Trots påverkan av regleringen anses ån ha goda förutsättningar för flodkräftor. Senaste observationen av flodkräfta i Åmålsån var vid ett elfiske vid Finnserud 2005, då en flodkräfta kunde dokumenteras.

Vad fvof skall utföra i Åmålsån

- Minkjakt
- Informationsspridning
- Provfiska olika lokaler av ån med ett standardiserat provfiske.
- Sumpning av flodkräftor på fyra lokaler för att undersöka överlevnaden. De fyra lokalerna är: centrum, nedströms Nygårds kraftstation, nedströms Nygårdsbäckens tillflöde samt nedströms ridhuset.
- Återintroduktion/Stödutplantering för att bygga upp ett fiskbart flodkräftbestånd
- Biotopvård?

Nygårdsbäcken

Nygårdsbäcken är ett mindre vattendrag som har sina källor i ett flertal mindre tjärnar. Bäcken ingår inte i något fvof, 5 – 10 fiskerättsägare äger rätten till fisket. Fram till 1970-talet fanns en tjärn i Skällebbyn. Denna tjärn bidrog till att vattnet stannade upp i sin färd mot Åmålsån. Men under 1970-talet dikades tjärnet ut vilket fick konsekvenserna att Nygårdsbäcken tömdes snabbare på sitt vatten. Efter utdikningen har bäcken torkat ut vid ett flertal tillfällen. Fram tills utdikningen fiskades det väldigt mycket kräftor. Nygårdsbäcken hyste extremt gott flodkräftbestånd trots sin litenhet.

Vad fiskerättsägarna skall göra i Nygårdsbäcken

- Undersök möjligheten till att säkerställa vattenföringen i Nygårdsbäcken alternativt återskapa tjärnet vid Skällebbyn. Det finns bidrag till återskapandet av våtmarker.
- Minkjakt
- Informationsspridning
- Provfiska/undersöka källflödena till Nygårdsbäcken, Handsksjö, Stora Lysevattnet, Bergstjärnet, Stora Abborrtjärnet och Animmen för att undersöka förutsättningar för flodkräftor.

Tomas Janson
December 2006
Tel 054 - 54 56 18
www.astacus.org